

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 118/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej, zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Žilina č. k. 22 Nt 8/2019 zo 14. januára 2021 a Krajského súdu v Žiline č. k. 2 Tos 30/2021 z 19. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a jeho práv na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 a na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Ďalej v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby jedno z označených rozhodnutí všeobecného súdu zrušil a vrátil mu vec sťažovateľa na nové konanie, takisto ústavný súd žiada o ustanovenie právneho zástupcu pre jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 36 T 101/2016, ktorým bol sťažovateľ právoplatne uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a odsúdený s odkazom na § 47 ods. 2 Trestného zákona (zásada trikrát a dost) k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov. Okresný súd uznesením č. k. 22 Nt 8/2019 zo 14. januára 2021 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) predmetný návrh sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že nebolo zistené splnenie podmienok podľa § 394 Trestného poriadku. O podanej sťažnosti sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Tos 30/2021 z 19. mája 2021 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“), ktorým ju ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že v rámci podaného návrhu na povolenie obnovy konania predložil okresnému súdu nový dôkaz, v pôvodnom konaní konajúcemu súdu neznámy, a to odborné vyjadrenie znalca, ktoré podľa mienky sťažovateľa preukazuje, že k násiliu na osobe poškodeného svedka, tak ako je popísané v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, nedošlo. Ďalej dôvodí, že v podanom návrhu predložil aj návrh na vykonanie ďalšieho dôkazu, neznámeho v pôvodnom konaní, a to návrh na výsluch svedka poškodeného, ktorý bol v konaní o povolenie obnovy konania aj okresným súdom vypočutý. Je toho názoru, že predložené nové dôkazy jasne preukazovali, že skutkové závery obsiahnuté v odsudzujúcom rozsudku o použitom násilí a zmocnení sa veci poškodeného, sa nezakladajú na pravde. Podľa sťažovateľa oba konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach „svojvoľne deformovali predložené a vykonané nové dôkazy súdu skôr neznáme, a nelogicky a svojvoľne posudzovali a hodnotili predkladané a vykonané nové dôkazy“.

4. V postupe oboch konajúcich súdov, ktoré návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci nevyhoveli, vidí sťažovateľ porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu, ktoré nevyhoveli jeho návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci jeho odsúdenia pre trestný čin lúpeže k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov. Domnieva sa, že nové dôkazy, ktoré v podanom návrhu predložil, boli konajúcimi súdmi posúdené svojvoľne a nelogicky.

6. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa prvostupňovým rozhodnutím okresného súdu poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu v prvostupňovom rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy konania prostredníctvom sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu všetkým jeho označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

7. Ústavný súd sa pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľa oboznámil jednak s relevantnou právnou úpravou, ako aj s obsahom prvostupňového rozhodnutia okresného súdu a druhostupňového rozhodnutia krajského súdu, resp. ich odôvodneniami, ktoré sa stali oporou pre zamietnutie návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci.

8. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

9. Krajský súd v odôvodnení druhostupňového rozhodnutia v prvom rade interpretoval aplikované ustanovenia Trestného poriadku regulujúce podmienky na povolenie obnovy konania a uviedol, že v konaní o povolenie obnovy konania nemôže konajúci súd preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom trestnom konaní v tom smere, či sa pri rozhodovaní súd vyrovnal so všetkými okolnosťami a s obhajobou obvineného a pod. Krajský súd vysvetlil, že pri obnove konania sa rozhoduje, či nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia, môžu odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia konštatoval, že v prípade sťažovateľovho návrhu nie sú splnené podmienky definované § 394 ods. 1 Trestného poriadku a námietky sťažovateľa prezentované v podanej sťažnosti sú v podstate súhrnom a opakovaním jeho

dôvodov a obhajobných tvrdení, na ktoré poukazoval už v pôvodnom (základnom) trestnom konaní. Krajský súd v konkrétnosti uviedol, že pokiaľ ide sťažovateľom predložené vyjadrenie znalca z odboru traumatológie, ide síce o nový dôkaz, keďže tento nebol predmetom pôvodného konania, avšak ako na podstatnú treba poukázať na tú okolnosť, že ani jeden zo znalcov, ani znalec v pôvodnom konaní a ani znalec, ktorého odborné vyjadrenia predložil sťažovateľ ako nový dôkaz, nevyklúčili, že by k fyzickému ataku na telo poškodeného nedošlo. V tomto smere okresný súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že v oboch prípadoch vyjadrenia znalcov nespochybnili, že by konanie sťažovateľa, teda použitie násilia (bez zanechania stôp na tele poškodeného) voči poškodenému možné nebolo. Krajský súd ďalej argumentoval, že ďalší z „nových dôkazov“ označených sťažovateľom, a to výpoveď svedka poškodeného bola v podstatných rysoch iba zopakovaním jeho výpovede z pôvodného konania s doplnením jeho vyjadrenia v súvislosti s úmrtím iného svedka, že svedok poškodený nebol dotknutým svedkom pri podávaní trestného oznámenia nijako ovplyvňovaný.

10. Ústavný súd v kontexte okolností veci sťažovateľa poukazuje na právnu úpravu, ktorá vyžaduje pre povolenie obnovy konania súčasné splnenie oboch podmienok, tak podmienky novosti skutočnosti alebo dôkazu a zároveň podmienky ich spôsobilosti v spojení s ostatnými dôkazmi alebo samostatne odôvodniť odlišné rozhodnutie o vine. V prípade návrhu sťažovateľa ním predložené odborné vyjadrenie znalca, resp. realizovaný výsluch uvedeného znalca síce spĺňal podmienku novosti, avšak druhú podmienku v zmysle odôvodnenia oboch súdnych rozhodnutí nespĺnil, keďže závery prednesené znalcom nevyklúčili fyzický útok sťažovateľa na osobu poškodeného (bez zanechania stôp na tele), ktorý samotný útok aj bez toho, aby zanechal viditeľné stopy na tele poškodeného, napĺňal v spojení s ďalšími preukázanými okolnosťami skutkovú podstatu trestného činu lúpeže a ktorý bol v pôvodnom konaní dostatočne preukázaný realizovaným dôkazným procesom. V druhom rade sťažovateľom formulovanú novú skutočnosť, keď sťažovateľ poukazoval na možnosť preukázať, že bol svedok poškodený k podaniu trestného oznámenia motivovaný inou osobou (špecifikovaným svedkom), ktorá mala mať k sťažovateľovi nepriateľský vzťah a ktorá medzičasom zomrela, nepovažovali konajúce súdy za novú skutočnosť, keďže ju posúdili iba ako snahu sťažovateľa o nové hodnotenie výpovede svedka poškodeného z pôvodného konania, čo v konaní o povolenie obnovy konania nie je možné.

11. Postup krajského súdu, ktorým potvrdil správnosť prvostupňového rozhodnutia okresného súdu o nespĺnení podmienok na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľný, porušujúci namietané práva sťažovateľa. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd uviedol vo svojom rozhodnutí dostatočne konkrétne a náležité argumenty, ktoré aj v spojení s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia okresného súdu podporujú zákonnosť postupu pri rozhodovaní o sťažovateľovom návrhu, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich zákonné podmienky obnovy konania.

12. Vychádzajúc z prezentovaných záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa druhostupňového rozhodnutia krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

IV.

13. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V tomto smere poukazuje na § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Zákon o ústavnom súde vyžaduje, aby boli všetky tri podmienky splnené kumulatívne. Keďže ústavný súd tak, ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre nedostatok právomoci k jej prerokovaniu a pre jej zjavnú neopodstatnenosť, teda zjavnú bezúspešnosť ústavnej sťažnosti, žiadosti sťažovateľa pre nesplnenie podmienok stanovených citovaným ustanovením zákona o ústavnom súde nevyhovelo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu